

Wat kan er tussen God en mens staan? - Verbroken verbinding, van God los -

Vooraf:

Zet alvast een kaars klaar en een aantal waxinelichtjes.

De liederen zijn opgenomen in de tekst en kunnen met behulp van aanklikken met de muis en tegelijkertijd op Ctrl drukken geactiveerd worden, of zijn via de MP3-icoon te openen.

Welkom.

Van harte welkom aan al degenen die langs deze weg, alleen of met lot- of huisgenoten, zich willen openstellen voor een blijde boodschap. Maken wij een kruisteken.

Ontsteken van een kaars

Steken wij een kaars aan om het Licht van Christus om ons heen te hebben.

Introductie

Mensen gaan in hun leven op verschillende wijzen verbindingen aan. We hebben allemaal diverse verbindingen: met gezins- en familieleden, vrienden en vriendinnen, kennissen maar ook met groepen, verenigingen, met een levenswijze, of een ideologie.

Persoonlijke bindingen, inter-persoonlijke contacten, worden in deze tijd van de coronapandemie bemoeilijkt. We vermijden zelfs contacten met anderen om niet besmet te raken. We kunnen de komende dagen niet echt carnaval vieren, slechts surrogaatvieringen op ons scherm en een virtuele polonaise. Zo staat er een virus, of de angst daarvoor, tussen mensen in en er komt even geen verbinding tot stand: contact verbroken. Er is verlies van contacten. Er ontstaat eenzaamheid, toch blijft er een verlangen naar contact, een hunkering naar warmte, aandacht en waardering. Hierover willen we het in de volgende viering op 28 februari hebben.

Vandaag willen we nadenken over de verbindingen die we aan gaan met grotere entiteiten. Onze relatie met de religie, met de ideologie, met de economie en de regels die hierdoor worden opgelegd. Er ontstaat spanning tussen het opvolgen van de wetmatigheden en voorschriften van een 'systeem' én de relaties die we met onze medemensen onderhouden. Juist die onderlinge menselijke relaties hebben we hard nodig, evenals die met God.

We lezen in het evangelie van Lucas over een rentmeester - wij zouden zeggen een econoom - die de bezittingen van een rijke man moet beheren. Welke van de twee 'heren' dient hij? De Thora of de mammon? Wat staat er tussen deze mens en God in?

Gebed: Die zegt god te zijn.

Gesproken tekst door H. Oosterhuis.

(Deze link aanklikken en tegelijkertijd op Ctrl tikken. Indien dit niet werkt dan deze link kopiëren en in de browser plakken.)

<https://www.youtube.com/watch?v=VvcA79Ue66A&list=RDVvcA79Ue66A&index=1>

Die zegt God te zijn

t. H. Oosterhuis

Die zegt God te zijn
laat hij te voorschijn komen
wat hebben wij aan een naam alleen
laat hij opstaan dat wij hem zien.
Stem uit het vuur wolk in de verte
zijn niet genoeg
voor deze aarde van scherven en rook
waar ons geen leven gegund wordt.
Woorden en wonderen zijn er genoeg
en goden van goud en beloften
maar niet een god als een hand die
bevrijdt
iemand die doet wat hij zegt.

Jij die zegt onze god te zijn
verborgen verblindend onmogelijk jij
wat houd je af van de mensen.
Kun jij de slagen verduren die de mensen
verduren
Kun jij de beker drinken die wij moeten
drinken
ga je met ons in de dood.

Lezing uit Lucas 16: 1-13

De onrechtvaardige rentmeester (Of: verblind door de verbinding.)

En Hij zei ook tegen Zijn discipelen: Er was een zeker rijk mens, die een rentmeester had, en deze werd bij hem aangeklaagd dat hij zijn goederen verkwistte. En hij riep hem en zei tegen hem: Wat is dit wat ik over u hoor? Geef rekenschap van uw rentmeesterschap, want u kunt niet langer rentmeester zijn. En de rentmeester zei bij zichzelf: Wat moet ik doen, omdat mijn heer dit rentmeesterschap van mij afneemt? Spitten kan ik niet en voor bedelen schaam ik mij.

Ik weet wat ik doen zal, opdat ze mij, wanneer ik afgezet ben als rentmeester, in hun huizen ontvangen. En hij riep de schuldenaars van zijn heer één voor één bij zich en zei tegen de eerste: Hoeveel bent u mijn heer schuldig? En hij zei: Honderd vaten olie. En hij zei tegen hem: Neem uw schuldbekentenis, ga zitten en schrijf snel vijftig. Daarna zei hij tegen een ander: En u, hoeveel bent u schuldig? En hij zei: Honderd zakken tarwe. En hij zei tegen hem: Neem uw schuldbekentenis en schrijf tachtig.

En de heer prees de onrechtvaardige rentmeester, omdat hij verstandig gehandeld had. Want de kinderen van deze wereld zijn verstandiger dan de kinderen van het licht.

En Ik zeg u: Maak uzelf vrienden met behulp van de onrechtvaardige mammon, opdat zij u, als u gebrek lijdt, zullen ontvangen in de eeuwige tenten. Wie trouw is in het minste, is ook in het grote trouw. En wie onrechtvaardig is in het minste, is ook in het grote onrechtvaardig. Als u dan wat betreft de onrechtvaardige mammon niet trouw bent geweest, wie zal u het ware toevertrouwen?

En als u wat betreft het goed van een ander niet trouw bent geweest, wie zal u het uwe geven? Geen huisslaaf kan twee heren dienen, want hij zal of de ene haten en de ander liefhebben, of hij zal zich aan de ene hechten en de ander minachten. U kunt niet God dienen en de mammon.

Lied:

Een lied aan de goden gezegd. (Een lied over afgoden en hun beeltenissen met oren, die niet horen; zij vermorzelen en vermaleren mensen.)

Van de CD Zo zong dat volk; het onderstaande icoontje dubbel aanklikken.

Zo Zong Dat Volk - CD II God Van Mansen 01 Een Lied Aan De Goden gezegd-'Gij Zijt Gij, Ontoegankelijk'.mp3

t. H.Oosterhuis/m. B.Huijbers

Gij zijt gij,
onvergankelijk in uw grondeloze licht,
ontoegankelijk, luchtdicht
in uw loden stoelen,
wie,
wie zou verzuimen
kruipend u te groeten.

**Gij met oren
die niet horen,
lippen stom.**

Goden van geld
als geld beduimeld zijt gij
ver verleden
gulden snede.
Gij houdt de bank,
gij ruilt het kleine voor het grote,
en de krekkel en de vlieg
worden poeder
tussen uw poten.
Uw gipsen neus ruikt niet,
uw diamanten vingers hebben geen keus,
geen kans op hoop voor u, geen ooit
en geen godweet.
Gij staat in steen,
uw droom is geen strobreed.

Maar ik ben ander
ik en tegenspraak,
elk ogenblik lukraak,
ontworteld sprieten gras
met plukken grond eraan,
plekje water in uw
ijzeren geschoeide hand-
doe hem open en
weg ben ik in het zand.

**Gij met oren
die niet horen,
lippen stom.**

Ik verloren.

**Gij met oren
lippen stom.**

Tussen kiezels heen gezakt
en door keisteen gewreven,
word ik geloofd,
ontveld, zoek
voortgedreven
tot waar geen wolf
en geen geweer
en word een bron,
onbuigzame rivier,
nieuw leven.

**Gij met oren
die niet horen,
lippen stom:
ik geboren
buiten u om!**

Overweging

Een lastige gelijkens krijgen we hiermee voorgeschoteld. Een witte-boordencrimineel die zijn eigen zaakjes probeert te redden en daarmee geprezen wordt door zijn baas. Hoe moeten we dit verstaan? Misschien moeten we ons verplaatsen in de tijd van Christus waarin met woekerrentes tarwe en olie verhandeld werden. Er werd op deze manier grof geld verdiend, terwijl de Thora voorschrijft geen rentes te heffen.

De econoom, de rentmeester, heeft kennelijk de vrije hand van zijn heer gekregen om de zaken te regelen. Maar nu wordt hij ter verantwoording geroepen: de boeken moeten op tafel. Er zou sprake van verkwisting zijn, beschuldiging van malversaties, ontslag hangt hem boven het hoofd. Profiteert de rentmeester van de bezittingen van zijn baas? Wat moet hij doen?

De rentmeester overlegt bij zichzelf en vreest voor zijn baan, maar ook voor de toekomst: hij heeft geen zin om te spitten, hij wil niet hoeven bedelen en aankloppen bij de schuldenaren als hij zelf op straat komt te staan. Hij is bang dat hij bestaande verbindingen verbreekt. Hij moet snel handelen. Hij laat vlug de schuldbewijzen veranderen. Honderd vaten olie schuld? Maak er gauw vijftig van.

Honderd zakken tarwe worden, door valsheid in geschrifte, omgezet in tachtig zakken. Gesjoemel? Of bekeert de rentmeester zich tot de voorschriften van de Thora: geen woekerrentes heffen? We komen het niet te weten.

In ieder geval is zijn heer zeer content met de oplossing, omdat hij verstandig en vlot gehandeld heeft. De schuldenaren zijn weer tevreden en zullen hun mond verder houden. Binnen het handelssysteem heeft hij zijn hachje gered.

De rentmeester functioneert in de sfeer van het geld, binnen het onrechtvaardig systeem van de mammon, een valse afgod. Maar hij blijkt ook binnen dit systeem volgens ethische regels te kunnen handelen. Zo herstelt hij weer de verbinding met zijn meester en de schuldenaren.

Binnen zo'n economisch systeem moet je echter wel rechtvaardig handelen. Jezus prijst de rentmeester niet vanwege zijn bedrog, maar dat hij binnen het systeem snel een oplossing zoekt.

Als je al niet betrouwbaar bent in de omgang met de valse mammon, als je al niet eerlijk bent met de eigendommen van een ander, wie zal dan ooit werkelijk belangrijke dingen aan je toevertrouwen? Oneerlijkheid, onbetrouwbaarheid staan dan tussen God en de mens in.

Met andere woorden laat je niet meeslepen door de wereld van het geld, waarin mensen meer macht krijgen dan goed voor ze is. Je moet daar niet voor vallen. Je moet je niet geheel en al verbinden, geen bondgenootschap sluiten, of je ziel verkopen aan de goden van Markt, Kapitaal, Geld en Winst.

Je maakt dan deel uit van een geïnstitutionaliseerd fenomeen dat jou in de greep houdt. Je kunt niet de mammon dienen èn God. Je kunt met geld echter wel goed doen voor een ander. Maar hou je dan vast aan de basisprincipes van eerlijkheid, betrouwbaarheid en rechtvaardigheid.

Verbind je, maar laat je niet verblinden.

In een artikel van Han Dijk (*in De Linkerwang, december 2017*) getiteld '*Religie: verblinding of verbinding*' pleit hij voor een rol van religies bij het ontmaskeren van het ideologische neoliberale denken dat in onze dagen de wereldeconomie beheerst. "Religieuze instituties en instellingen lijken eerder mee te helpen om zand in de ogen van gewone mensen te strooien, dan in de raderen van het systeem. Dat gebeurt wanneer ze niet open staan voor het zien van de dingen om ons heen als deel van een systeem: het neoliberalisme." En vervolgt: "Niet de God van de bijbel dient in het zoeklicht van de kritiek te staan, maar de goden die juist vanuit een bijbels perspectief wordt bestreden Mammon (Geld) en Moloch (Geweld)."

Wie helpt ons de *verblinding* te doorbreken?

Lied: Groter dan ons hart (Deze link aanklikken en tegelijkertijd op Ctrl tikken.)

[Groter dan mijn hart - Huub Oosterhuis - YouTube](#)

(Indien deze link niet werkt, dan deze link in de browser plakken.)

Vragen, een gesprek, gedachten

- In onze sociale omgang met elkaar kunnen obstakels in de weg komen, die de verbinding met onze medemens belemmeren. Zijn er situaties (geweest) waarin jij of iemand anders een keuze maakte, waardoor de band met anderen bemoeilijkt of verbroken werd?

Bijvoorbeeld:

Iemand kiest voor een politieke partij, een beroep, of een baan bij een bepaald bedrijf. Of iemand kiest voor een kerk, of een andere religie. Door zo'n keuze kun je anderen van je vervreemden. Het is soms niet te combineren met het geweten van anderen. Zijn er zo verbindingen verbroken?

- Ben je voldoende kritisch op het systeem, de omgeving waarin je leeft/functioneert? Laten wij de grondwaarden (gerechtigheid, eerlijkheid, betrouwbaarheid) prevaleren boven de eisen van de wetten, die door een systeem, een partij, een instelling, de mammon, een overheid worden voorgeschreven?

Eventueel kun je je gedachten, je mening, je verhaal delen met anderen via de mail.

Voorbeden: Laten wij denken aan de mensen die in de knel komen, om welke reden ook. Steken wij een kaarsje voor ze op en bidden wij voor hen.

Lied:

Keer U om (Het onderstaande icoontje dubbel aanklikken.)

t. H. Oosterhuis / m. A. Oomen

Dank Zij De Woorden [Disc 2]Keer U Om.mp3

1. *f* 2. *p*
Keer U om naar ons toe -
keer ons toe naar el - kaar.

Lied: Onze Vader in het verborgene (Het onderstaande icoontje dubbel aanklikken.)

Oomen- De Steppe Zal Bloeien. Teksten Huub Oosterhuis, Muziek Antoine OomenOnze Vader in Het Verborgene.mp3

Onze Vader in het verborgene

Onze Vader in het verborgene
uw naam moet worden gekend en volbracht
uw rijk van vrede zal worden gevestigd
uw wil geschiede: hemel op aarde.
Geef ons vandaag ons brood, en morgen-
scheld kwijt onze schulden
zoals wij kwijt schelden een ander zijn schuld.
En beproef ons niet boven onze kracht.
En bevrijd ons uit de macht van het onrecht.
Want van U is de toekomst
en alle kracht in ons is van U
en alle heerlijkheid komt U toe
in eeuwigheid.

Collecte

Vorige week kwam er een oproep van de Mariënborgvereniging binnen om de vereniging te ondersteunen: banknummer NL77RABO 0329921568. Van harte aanbevolen.

Slotgebed.

Aan het eind van deze viering willen we denken aan de 40-dagentijd en het carnaval dat daaraan vooraf gaat.

Op een uitbundige manier wordt met carnaval een soort tegendraadsheid gevierd, een afkeer van kerkelijke en burgerlijke voorschriften. Een 'verzet' tegen de knellende banden van hiërarchie en regels. Vóór de vastentijd - eerst allemaal nog even 'los' en iedereen voor een paar dagen helemaal gelijk. Laten wij denken aan alle carnavalsvierders die dit feest dit keer binnenskamers zullen vieren. Laten wij hopen dat wij volgend jaar vrij zijn van het knellende regiem waartoe het coronavirus ons nu dwingt en dat we dan weer ècht carnaval kunnen vieren.

Ten slotte denken wij ook op deze Valentijnsdag aan ons dierbare naasten, onze geliefden. Dat wij lang met hen verbonden mogen blijven. Daartoe zegent ons de Almachtige.

Zegenbede: [_De levende zegene en behoede u - YouTube](#)
(Als aanklikken niet werkt, dan deze link invoeren in de browser.)

Slotlied: Voor kleine mensen. (Het onderstaande icoontje dubbel aanklikken.)

Wees Hier Aanwezig. Tekst- Huub Oosterhuis, muziek- Tom LöwenthalVoor Kleine Mensen.mp3

Voor kleine mensen t. H. Oosterhuis / m. T. Löwenthal

Refrein; Allen:

Voor klei-ne men-sen is Hij be-reik-baar,—
Hij geeft hoop- aan rech-te-lo-zen,—
hun bloed is kost-baar in zijn o-gen,
Hij koopt hen vrij uit het sla-ven-huis.

1. Hij zal opkomen voor de misdeelden,

hij zal de machten die ons dwingen
breken en binden, hij zal leven,
onvergankelijk als de zon.

Refr.:

3. Dan dragen de bergen schoven van vrede
en de heuvels een oogst van gerechtigheid
een vloed van koren, golvende velden,
een stad rijst op uit een zee van groen.

Refr.:

2. Zoals de dauw die de aarde drenkt,
zo zal hij komen en die dagen
zullen trouw en waarachtigheid bloeien
zal er vrede in overvloed zijn.

4. Zijn naam is tot in eeuwigheid
zolang de zon staat aan de hemel
zijn naam gaat rond over de aarde,
een woord van vrede, van mens tot mens.

Refr.: